

Lovforslag end dette Ene, at godtgjøre, at den lovgivende Magt har denne Myndighed, saa vilde jeg være enig med Ministeren i at sige: ja, den er sikker nok, den er givet ved flere Kjendsgjerninger, og den vil Ingen nu for Alvor søge at bestride. Om man ogsaa seer i Skrifter, og det af høitstaaende Mænd her i Landet, at det er bestridt, saa er det kommet frem i Skriftet, fordi det hører sammen med andre Devisregler i denne Tankegang, men ikke fordi, troer jeg, Vedkommende selv mene, at det er en Paastand, der lader sig gennemføre nutildags her i Landet. Fordelen ved dette Lovudkast var da heller ikke den at vinde for Statskassen, meente den høitagtede Minister, og deri har han ogsaa Ret; Udvalget har i sin Betænkning fra ifjor viist, at der ikke tænkes paa at vinde nogen Pengesfordeel; den ærede Minister lagde rigtignok ikke, saa strengt han ellers vælger sine Ord, Vægt paa, om han meente Pengesfordeel, men forsaavidt han meente dette, giver jeg ham fuldstændig Ret. Men der er mange andre Fordele, der kunne vindes ved en Sag foruden Pengesfordeel. Jeg skal her paa dette Steb idetmindste nævne een Fordeel, hvorved jeg tillige bliver sat istand til at fremsætte nogle Bemærkninger om andre Udtalelser af den høitagtede Minister. Han talte nemlig meget om Tienden, og han meente, at det var saadan en gammel, kristelig Ydelsesmaade, som man skulde betænke sig meget paa at røre ved, og som man skulde vedblive at lade gaae til Geistligheden. Her vil jeg gjøre den høitagtede Minister opmærksom paa, hvad han jo meget godt veed, at med nye Tider komme nye Begreber; det er ligesaa lidt Tilfældet med Christendommen som med Andet, at den kan rusticeres — jeg bruger dette Udtryk, fordi den ærede Minister brugte det — i de Former, som vare tilstede i den gammelkristelige eller udkristelige Tid. Det er Anden og Tanken, det kommer an paa i Christendommen, men det er virkelig ikke, at den fremdeles og stadig gennem hele Verden skulde vise sig under de samme Former. Tienden hertilands, — det, tør jeg sige, er den almindelige Mening — er en Ydelsesmaade, som man maa ønske at aflukke saa hurtigt som muligt. Saalænge den Tiende, der hidtil er med-

gaaet og endnu medgaaer til Lønning af Præsterne, bliver staaende som en Ydelse, der er lagt til Præsternes Lønning, saalænge er det vanskeligt og maaskee ikke muligt at faae en fornuftig Afløsning af denne Ydelse for Beboerne; men saasnart det er Statskassen, der skal modtage denne Tiende, har den lovgivende Magt, naar den er enig om, at denne Ydelsesmaade ikke længere er tidsvarende, det i sin Magt uden ydre Forhindringer at faae den afløst paa en saadan Maade, som den finder stemmende med Statskassens Tarv. Det første Skridt, som man efter min Opfattelse maa gjøre, naar man ønsker Præstetienden afløst, er at faae den henlagt til Statskassen, thi da raader Staten for Afløsningen, som, saalænge dette ikke er fæstet, kan være hindret ved mange andre Hensyn. Dernæst vil jeg gjøre den høitagtede Minister opmærksom paa, at han jo dog maa kunne tænke sig, hvorledes det maa staae for en stor Deel af Tiendeyderne her i Landet, naar de ret komme til at tænke over dette Forhold, at det er dem alene eller væsentlig dem, der lønne Præsterne, medens alle tiendefrie Landeieendomme og Jorder i Danmark ikke kjende til saadanne Bidrag til Præsternes Lønning. Kan det befordre et godt Forhold mellem Præsten og Tiendeyderne i hans Menighed, at det Dag for Dag bliver klarere for dem, at her skeer en Uret — i deres Dine er det i alt Fald en Uret — idet mange velhavende Mænd, som ogsaa drive Jorder, ikke bidrage deres med til Præstens Lønning, skøndt de have ligesaa stort Krav paa at blive deelagtige i Sjælesorgen hos Præsten som de, der drive Jorder, hvoraf der svares Tiende? Kan det ikke gaae op for den høitagtede Minister, at det var ønskeligt, om dette Forhold kunde forandres paa en god Maade, saaledes at Statskassen ligeligt fra samtlige Statsborgere tog, hvad Præsterne skulde lønnes med? Den høitagtede Minister kom til at tale om de mange Forslyttelser, som vore geistlige Embedsmænd ere undergivne, og han erkjendte jo selv, at Forslyttelsessystemet var drevet meget for vidt. Men jeg troer dog, at han gjorde Lovforslaget Uret, naar han meente, at efter det vilde Forslyttelser væsentligt ophøre. Heri